

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ

Coordinació: BORREGO TARRAGÓ, ALÍCIA

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ			
Codi	101745			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	2	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	2	1	
Coordinació	BORREGO TARRAGÓ, ALÍCIA			
Departament/s	PEDAGOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Horari de tutoria/lloc	Anna Soldevila: Dilluns, de 11 a 14 hores. Despatx 2.17 de la facultat.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BORREGO TARRAGÓ, ALÍCIA	alicia.borrego@udl.cat	7,8	

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. **Conèixer els conceptes i teories bàsiques de les ciències socials i de la comunicació.**
2. **Aplicar les teories de la comunicació al coneixement dels objectius i problemes socials que implica la pràctica de la professió.**
3. **Conèixer els autors i teories de la comunicació, dades rellevants sobre els fenòmens socials en els que intervé el treballador social.**
4. **Comprendre què és educació, així com els diferents contextos on es desenvolupa i factors que influeixen.**
5. **Conèixer els processos d'ensenyament-aprenentatge que intervenen en un procés socioeducatiu.**
6. **Dissenyar i programar activitats didàctiques i de formació en l'àmbit social i educatiu.**
7. **Analitzar, comprendre i explicar la lectura i el comentari crític de texts relacionats amb les ciències de la pedagogia social i de la comunicació.**
8. **Presentar un treball en grup sobre un fenomen educatiu i comunicatiu vinculat a l'entorn social del treballador social.**

Competències

- CG1 Desenvolupar capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi. CG2 Mostrar capacitat d'organització i planificació
- CG3 Desenvolupar capacitat per a la resolució de problemes i presa de decisions CG5 Mostrar habilitats en les relacions interpersonals
- CT1 Implementar la comunicació oral i escrita de la llengua materna
- CT4 Favorecer el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i valors democràtics.
- CE2 Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements d'enteniment de la realitat social.
- CE6 Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
- CE7 Saber interactuar eficientment amb les persones, mostrar empatia i capacitat de mediació en la resolució de conflictes.
- CE13 Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els quals es pot realitzar algun tipus d'intervenció social.
- CE14 Utilitzar el coneixement de les millors pràctiques per revisar i actualitzar els propis coneixements.

Continguts fonamentals de l'assignatura

- Elements essencials de la relació i la pràctica educativa.
- Processos d'ensenyament i aprenentatge i l'acompanyament educatiu.
- Components i factors interpersonals influents en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Components i factors contextuais i socials que influeixen en el procés educatiu
- La societat del coneixement: educació i comunicació. Introducció a l'assignatura.
- La funció educativa dels mitjans de comunicació i el nou entorn comunicatiu i l'educació
- La comunicació: significat, tipus, estils, models i evolució de la comunicació humana
- La comunicació interpersonal i educativa, la comunicació audiovisual i multisensorial.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Classes en grup gran (GG) exposició del temari per part del professorat. La metodologia serà teòrica-pràctica-reflexiva.
- Classes en grup mitjà (GM) l'alumnat realitzarà una campanya de comunicació educativa (creació, disseny i planificació) en grup.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

S'informarà del pla de desenvolupament a l'inici de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

L'assignatura contempla dues modalitats d'avaluació, continua i alternativa.

Modalitat contínua

La modalitat contínua contempla les següents activitats d'avaluació:

Activitat d'avaluació	% en la qualificació final	Tipus	Qualificació mínima per a ponderar
Campanya de comunicació educativa	25%	obligatòria	4 punts sobre 10
Examen	50%	obligatòria	4 punts sobre 10
Recensió	25%	obligatòria	4 punts sobre 10

Modalitat alternativa

L'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs i acollir-se a la modalitat d'avaluació alternativa al final de la matèria. Per fer-ho haurà de presentar una instància a secretaria en el termini fixat i aportar documentació justificativa d'activitat laboral i/o altres situacions personals que acreditin que es pot acollir a aquest tipus de modalitat.

Activitat d'avaluació	% en la qualificació final	Tipus	Qualificació mínima per a ponderar
Examen	50%	obligatòria	4 punts sobre 10
Recensions (2)	50%	obligatòria	4 punts sobre 10

Recuperació:

Hi haurà proves de recuperació per aquells estudiants que no obtinguin la qualificació mínima per ponderar en aquelles evidències que tenen un pes igual o superior al 30%. Aquestes proves no podran servir per pujar nota. En el cas de fer la recuperació d'alguna de les activitats la nota d'aquella evidència no superarà mai el 6 sobre 10.

Anotacions:

La qualificació final de l'assignatura és la resultant de la mitjana ponderada de les diferents activitats d'avaluació

d'acord amb els criteris recollits a les taules anteriors segons la modalitat d'avaluació. Els criteris d'avaluació per cadascuna de les activitats, així com les hores i aules dels exàmens es donaran a conèixer a l'inici de l'assignatura. Es considera superada la matèria quan l'estudiant ha obtingut una qualificació numèrica final igual o superior a **5 sobre 10**.

Els treballs que es realitzin en el desenvolupament de la matèria incorporaran sempre una bibliografia i webgrafia on un mínim de **10** documents provenguin de llibres i/o revistes.

Un requisit indispensable és la correcció lingüística i formal en les produccions escrites seguint la guia de treballs que trobareu a <http://www.fce.udl.cat/Recursos/guias/guiatreballs.pdf>

Els treballs amb més de **10 errors ortogràfics** o presentats incorrectament es retornaran a l'estudiant perquè faci la correcció. Aquests errors formals repercutiran fins a un 10% de la qualificació de la matèria.

Les produccions dels alumnes han de ser originals. **El plagi o la còpia en una única evidència d'avaluació és motiu suficient suspens de la evidència i pot comportar el suspens de la matèria.** El professorat podrà utilitzar les eines i criteris anticòpia i antiplagi que consideri oportuns.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- Barbero, J. (2003) *La Educación desde la Comunicación*. México: Gustavo Gilli.
- Carlsson, U. (2010) *Children and Youth in the Digital Media Culture*. Sweden: Nordicom, University of Gothenburg.
- Colom, A.; Domínguez, D.; Sarramona, J. (2011) *Formación básica para los profesionales de la educación*. Ciencias Sociales. Madrid: Editorial Ariel.
- Forés, A; Vallvé, M. (2002). *Quan la didàctica porta el nom d'educació social*. Barcelona: EUTSES
- Guttman, C. (2003) *Education in the Information Society*. Paris: WSIS Publication Series. UNESCO
- Parcerisa, A. (1999). *Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela*. Barcelona: Graó.
- Pérez Tornero, J.M. (2000) *Comunicación y Educación en la Sociedad de la Información*, Barcelona: Paidós.
- Segura, M. (2005). *Enseñar a convivir no es tan difícil. Para quienes no saben qué hacer con sus hijos o con sus alumnos*. Bilbao: Editorial Desclée de Brouwer.
- Tiberio, F. (2008). *Didáctica general para educadores sociales*. Madrid: McGraw-Hill

Bibliografia complementaria

- Alonso, C.M. y Gallego, D.J. (2004). *Estilos de aprendizaje: teoría y práctica*. Cd-Rom.
- García Molina, J. (2003). *De nuevo, la educación social*. Madrid: Dykinson.
- Gardner, H. (1995). *Inteligencias múltiples la teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.
- Goleman, D. (1996). *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós.
- Fisher, R. (2013). *Diálogo creativo. Hablar para pensar en el aula*. Madrid: Morata
- Lamata, R y Domínguez Aranda, R. (2003). *La construcción de procesos formativos en la educación no formal. Guías para la formación*. Consejería de Educación de la Comunidad de Madrid. Narcea S.A. Ediciones.
- Meireu, Philippe. (1998), *Frankenstein educador*. Editorial Laertes, Barcelona.
- Meireu, Philippe. (1997), *Aprender sí. Pero ¿Cómo?* Editorial Octaedro, Barcelona.
- Nuñez, V. (coord). (2002). *La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la Pedagogía*. Barcelona: Gedisa.
- Pérez Gómez, A.I. (1992). *Comprender y transformar la enseñanza*. Madrid: Morata.
- Pérez Gómez, A.I. (2008). *La cultura escolar en la sociedad neoliberal*. Madrid: Morata
- Romans, R.; Petrus, A. y Trilla, J. (2002). *De profesión: educador (a) social*. Paidós, Barcelona.
- Sáez, C, J. (2003). *La profesionalización de los educadores sociales*. Dykinson, Madrid.
- Sáez, C. J. y García Molina, J. (2006). *Pedagogía Social. La educación social como profesión*. Madrid:

Alianza.

- Santos Guerra, M. A. (2008). *La pedagogía contra Frankenstein y otros textos frente al desaliento educativo*. Barcelona: Graó.
- Santos Guerra, M.A. (1997). *Libro de estilo para universitarios*. Málaga: Miguel Gómez Ediciones.
- Aguaded Gómez, J.I. and Cabero Almenara, J. (Coords.) (1995) *Educación y Medios de Comunicación en el contexto iberoamericano*, La Rábida: Universidad Internacional de Andalucía, Sedelberoamericana.
- Bazalgette, C. (1992) *Key Aspects of Media Education*. In Alvarado, M. and Boyd-Barret, O. (Eds.) *Media Education: An Introduction*. London, British Film Institute/The Open University, pp. 199-219.
- Berners-Lee, T. and Fischetti, M. (2000) *Tejiendo la Red*. Madrid: Siglo XXI.
- Boltanski, L. (2007) *La Souffrance à Distance. Morale Humanitaire, Médias et Politique*. Gallimard.
- Buckingham, D. (2003) *Media Education: Literacy, Learning, and Contemporary Culture*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Burke, P. and Briggs, A. (2002) *De Gutenberg a Internet: Una Historia Social de los Medios de Comunicación*, Madrid: Taurus.
- Cabero, J. (1996) *Nuevas tecnologías, comunicación y educación*. In: *EduTec*, 1. Retrieved at: <http://www.uib.es/depart/gte/revelec1.html>.
- Cabero, J. (2004) *Las Webs para la Formación*. In: Salinas, J., Aguaded, J.I. and Cabero, J. (Coords.): *Tecnologías para la Educación: Diseño, Producción y Evaluación de Medios para la Formación Docente*. Madrid: Alianza, pp. 207-229.
- Carlson, U., Tayie, S., Jacquinet-Delaunay, G. and Pérez Tornero, J.M. (Eds.) (2008) *Empowerment through Media Education. An Intercultural Dialogue*. Sweden: Nordicom, University of Gothenburg.
- Choque Larrauri, R. (2010) *Nuevas Competencias Tecnológicas en Información y Comunicación*, Perú: CONCYTEC.
- Commission of the European Communities (1996). *Green Paper Living and Working in the Information Society: People First*. Brussels. COM(96) 389. Retrieved at: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1996:0389:FIN:EN:PDF>
- Covi Druetta, D. (Coord.) (2001) *Comunicación y Educación. Perspectiva Latinoamericana*, México: ILCE.
- Delors, J. et al. (1996) *Learning: the Treasure Within*. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century. Paris: UNESCO.
- Feilitzen, von C. and Bucht, C. (2001) *Outlooks on Children and Media*. *The International Clearinghouse on Children Youth and Media*, Sweden: Nordicom, Göteborg University.
- Ferrés, J. and Fainholc, B. (2005) *Investigación Competencias en Comunicación Audiovisual*. España: Consejo del Audiovisual de Cataluña.
- Fuenzalida, V. (2000) *La Televisión como Industria Cultural en América Latina*. In: *Pharos*, Nov/Dec. Santiago de Chile, Universidad de Las Américas.
- García Canclini, N. (2007). *Lectores, Espectadores e Internautas*. Barcelona: Gedisa.
- Giddens, A. (2000) *La Tercera Vía y Sus Críticos*. Madrid: Taurus.
- Granieri, G. (2006) *La Società Digitale*, Roma-Bari: Laterza.
- Jones, S.G. (Ed.) (1994) *Cybersociety*. London: Sage.
- Kaplún, M. (1998) *Una pedagogía de la comunicación*. Madrid: Ediciones de la Torre.
- Masterman, L. (1993) *La Enseñanza de los Medios de Comunicación*. Madrid: Ediciones de la Torre.
- Meyrowitz, J. (1998) *Multiple Media Literacies*. In: *Journal of Communication* 48 (1), 96–108. Retrieved at: <http://www.blackwell-synergy.com/doi/ref/10.1111/j.1460-2466.1998.tb02740.x>
- ONU-ITU (2003) *The Bucharest Declaration*. The Bucharest Pan-European Conference in Preparation of the World Summit on the Information Society: Towards an Information Society:
- Pérez Tornero, J.M. (1994) *El Desafío Educativo de la Televisión. Para Comprender y Usar el Medio*. Barcelona: Paidós.
- Pisani, F. and Piotet, D. (2009) *La Alquimia de las Multitudes. Cómo la Web Está Cambiando el Mundo*. Madrid: Paidós.
- Reia-Baptista, V. (2003) *Pedagogia dos média, O caso das linguagens fílmicas na pedagogia da comunicação*. Faro, Portugal: Universidad del Algarve.
- Sitaram, K.S. (1998) *Introduction: Multicultural Communication for a Higher Humanity*. In: Sitaram, K.S. and Prosser, M. (Eds.) *Civic Discourse: Multiculturalism, Cultural Diversity, and Global Communication*. Stamford: Ablex Publishing Corporation.
- Soares, I. de O. (2000) *La Comunicación/Educación como Nuevo Campo de Conocimiento*. In: Valderrama, C.E., *Comunicación-Educación, Coordinadas, Abordajes y Travesías*, Bogotá: Universidad Central.
- Vienna Conference "Educating for the Media and the Digital Age". *Recommendations addressed to the*

United Nations Educational Scientific and Cultural Organization. 18-20, April 1999, Retrieved at: <http://www.nordicom.gu.se/clearinghouse.php?portal=linkdb&main=reconedu.php&>

- Zumthor, P. (1993) *La Medida del Mundo. Representación del Espacio en la Edad Media*. Madrid: Cátedra.

Adaptacions a l'avaluació degudes al COVID-19

Els canvis en els percentatges de l'avaluació recauen en l'alumnat que realitza l'assignatura en modalitat d'avaluació continua.

Activitat d'avaluació	% en la qualificació final	Tipus	Qualificació mínima per a ponderar
Campanya de comunicació educativa	35%	Obligatòria	4 punts sobre 10
Recensió	25%	Obligatòria	4 punts sobre 10
Examen	40%	Obligatòria	4 punts sobre 10
Recensió	10% adicional	Optativa	5 punts sobre 10

Recuperació:

Hi haurà proves de recuperació per aquells estudiants que no obtinguin la qualificació mínima per ponderar en aquelles evidències que tenen un pes igual o superior al 30%. Aquestes proves no podran servir per pujar nota. En el cas de fer la recuperació d'alguna de les activitats la nota d'aquella evidència no superarà mai el 6 sobre 10.

Pel que fa a la campanya de comunicació educativa la recuperació serà refer l'informe final i/o la roda de premsa després de la realització d'una tutoria amb el professorat.

L'examen es recuperarà amb un examen de recuperació, s'informarà de la data d'aquest.

Anotacions:

La qualificació final de l'assignatura és la resultant de la mitjana ponderada de les diferents activitats d'avaluació 2019-20 d'acord amb el criteris recollits a les taules anteriors segons la modalitat d'avaluació. Els criteris d'avaluació per cadascuna de les activitats, així com les hores i aules dels exàmens es donaran a conèixer a l'inici de l'assignatura. Es considera superada la matèria quan l'estudiant ha obtingut una qualificació numèrica final igual o superior a 5 sobre 10.

Els treballs que es realitzin en el desenvolupament de la matèria incorporaran sempre una bibliografia i webgrafia on un mínim de 10 documents provenin de llibres i/o revistes.

Un requisit indispensable és la correcció lingüística i formal en les produccions escrites seguint la guia de treballs que trobareu a <http://www.fce.udl.cat/Recursos/guies/guiatreballs.pdf>

Els treballs amb més de 10 errors ortogràfics o presentats incorrectament es retornaran a l'estudiant perquè faci la correcció. Aquests errors formals repercutiran fins a un 10% de la qualificació de la matèria.

Les produccions dels alumnes han de ser originals. El plagi o la còpia en una única evidència d'avaluació és motiu suficient suspens de la evidència i pot comportar el suspens de la matèria. El professorat podrà utilitzar les eines i criteris anticòpia i antiplagi que consideri oportuns.